

3. Kromě toho konají za mobilisace a ve válce činnou službu ještě dobrovolníci, počítajíce v to i dobrovolníky na dobu války.

Propuštění z činné služby za mobilisace a ve válce provádí se buď individuálně (při zproštění od činné služby nebo superarbitračním řízením) anebo hromadně (při provádění demobilisace); částečnou nebo úplnou demobilisaci nařizuje podle § 23 br. zák. president republiky na návrh ministra národní obrany. Až do svého propuštění z činné služby jsou osoby vykonávající za mobilisace a ve válce činnou službu vojenskou vázány služební povinností jako vojenské osoby v činné službě (srov. 6., odst. 1.).

IV. Závazek k zvláštním úkonům za mobilisace.

Podle § 3 br. zák. jsou všichni čs. státní občané a muži trvale bydlící v RČ., kteří nemohou prokázat jinou státní příslušnost, povinni přispívat od dokončeného 17. roku věku až do dovršení 60 let podle svých schopností a sil k obraně státu a vykonati zvláštní úkony, k nimž budou v zájmu branné moci povoláni. K těmto zvláštním úkonům mohou býti povoláni nejen osoby, které b-é p-i vůbec nepodléhají, nýbrž i ty osoby, které sice všeobecné b-é p-i podléhají, avšak nejsou k vykonávání služební povinnosti vojenské přidrženy, a to jen na dobu, pokud nebyly zavolány k vykonávání vlastní služby vojenské. Tyto zvláštní úkony nejsou službou vojenskou v pravém slova smyslu a osoby vykonávající tyto úkony se nestávají vojenskými osobami.

Obdobnou povinnost ukládá § 4 a násl. zákonů o válečných úkonech č. 236/1912 ř. z. a zák. čl. LXVIII/1912 uh., podle kterýchžto ustanovení mohou býti k osobním úkonům pro válečné účely, nemůže-li býti potřeba hrazena dobrovolnými přihláškami anebo vojenskými osobami, přidrženi (mimo dostřel) všichni k práci způsobilí muži, kteří ještě nepřekročili 50. rok věku, pokud nejsou podle těchto zákonů výslovně od osobních úkonů osvobozeni. Ani tato povinnost není b. p. ve vlastním slova smyslu.

Pokud jde o vzájemný vztah mezi oběma citovanými ustanoveními, bude povolání ke zvláštním úkonům podle § 3 br. zák. zpravidla používáno, půjde-li o zvláštní úkony pro potřebu branné moci za mobilisace a ve válce, jichž provádění jest připraveno již v míru. Dojde-li za mobilisace a ve válce k povolání ke zvláštním úkonům bez předchozí přípravy v míru, použije se povolání podle § 3 br. zák. zpravidla jen

tehdy, půjde-li o zvláštní úkony delšího trvání. Naproti tomu tam, kde půjde za mobilisace a ve válce o jednotlivé osobní úkony kratšího trvání, které nebyly předem v míru co do svého provedení připraveny, bude používáno zpravidla ustanovení o povolání k válečným úkonům podle zákonů o válečných úkonech. Tam, kde by podle právě vytčených zásad mělo býti za mobilisace a ve válce použito k obstarání v míru nepřipravených úkonů krátkého trvání zpravidla ustanovení zákonů o válečných úkonech, kde by to však nebylo možné (na př. proto, že dotčená osoba překročila již 50. rok věku), použije se k povolání dotčené osoby ustanovení § 3 br. zák.

Jaroslav Vorel.

Branný zákon

viz Branná povinnost.

Bratrská Jednota

viz Evangelické církve.

Bratrské pokladny

viz Sociální pojištění.

Břemena stavební církevní.

St. b. c. týkají se řím.-kat. kostelů, far (s hospodářskými budovami) a konfesních hřbitovů (srov. heslo: Hřbitovy).

Kostely a fary nutno přesně rozlišovati, ježto tu jde zpravidla o samostatné právní subjekty a předpisy o církevní konkurenci stavební na řím.-kat. kostelích a farách jsou sice obdobné, nikoli však stejné. Řím.-kat. kostely nejsou res extra commercium a mohou býti ve vlastnictví církevních ústavů, veřejných fondův i laiků.

I. V Čechách řídí se církevní konkurence stavební posud četnými starými normami, částečně ještě z XVIII. stol., jež nebyly kodifikovány. Uvádějí se zde jen normy nejdůležitější: dekrety dv. kanc. z 24. XII. 1782, č. 283, 29. I. 1783, č. 436, 24. IX. 1785, č. 361, 3. VI. 1788, č. 1034, 20. IX. 1804, č. 15385, 14. III. 1822, č. 6358, a 24. VI. 1840, č. 19665, na čes. gub. (čes. prov. sb. z. 1840, str. 380); farních budov zvláště týče se dekret dv. kanc. z 18. IV. 1806, č. 22616 ex 1805 (cirkulář čes. zem. gub. z 23. V. 1806). Ze zákona z 7. V. 1874, č. 50 ř. z., srov. § 40, § 46, odst. 2, a § 57, odst. 1.